

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 6.8.2012
COM(2012) 444 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD EN HET EUROPEES
PARLEMENT**

**Jaarverslag 2012 over het ontwikkelingsbeleid en het beleid inzake externe bijstand van
de Europese Unie en de tenuitvoerlegging daarvan in 2011**

{SWD(2012) 242 final}

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD EN HET EUROPEES PARLEMENT

Jaarverslag 2012 over het ontwikkelingsbeleid en het beleid inzake externe bijstand van de Europese Unie en de tenuitvoerlegging daarvan in 2011

NIEUWE PROBLEMEN AANPAKKEN

2011 was een jaar waarin nieuwe problemen moesten worden aangepakt en waarin bestaande problemen om nieuwe oplossingen vroegen. Door de Arabische lente - vanuit de bevolking ontstane bewegingen in de zuidelijke buurlanden van de EU - nam de roep naar meer democratie en sociale rechtvaardigheid toe. Naarmate de situatie in de hele Arabische wereld evolueerde, werden de oorspronkelijke maatregelen van de EU inzake humanitaire bijstand en bescherming vervangen door specifieke strategieën en bijstand op maat van deze landen, waarbij duurzame hervormingen en inclusieve economische ontwikkeling werden ondersteund. In Afrika bezuiden de Sahara werd de jongste staat ter wereld, Zuid-Sudan, verwelkomd met een steunpakket van de EU.

Met ruim de helft van alle officiële ontwikkelingshulp (ODA) zijn de EU en haar lidstaten de grootste donor ter wereld en zij bevestigen ook op lange termijn armoede te blijven bestrijden. In de mededeling "Het effect van het EU-ontwikkelingsbeleid vergroten: een agenda voor verandering"¹ wordt benadrukt dat er steun moet worden verleend voor armoedebestrijding, democratie, goed bestuur en duurzame en inclusieve groei, en dat bijstand moet worden verleend waar die het meest nodig is en de grootste impact kan hebben. Gezien het moeilijke economische klimaat waarin de eurozone verkeert, kreeg dit veel weerklank. Tijdens het grootste evenement ter wereld inzake ontwikkeling - het forum op hoog niveau in Busan, Zuid-Korea, in november 2011 - werd het belang benadrukt van meer efficiëntie en coördinatie en van het verlenen van steun via nationale stelsels. De agenda voor verandering werd aangevuld met de toekomstige aanpak van EU-begrotingssteun aan derde landen² - een van de belangrijkste instrumenten van de EU om de impact van de steun te vergroten en tot betere resultaten te komen. In december 2011 verschenen, als onderdeel van het meerjarig financieel kader (2014-2020), de nieuwe voorstellen voor de financiering van buitenlandse hulp en ontwikkeling, waarin de bestedingsplannen voor de nieuwe prioriteiten worden uiteengezet.

Agenda voor verandering - modernisering van het EU-ontwikkelingsbeleid

De agenda voor verandering bestaat uit twee grote thema's, namelijk mensenrechten, democratie en goed bestuur, met daarnaast duurzame en inclusieve groei. Deze duurzame en inclusieve groei wordt gestimuleerd door het bevorderen van sociale integratie, menselijke ontwikkeling, fatsoenlijk werk, bedrijfsklimaat en regionale integratie, duurzame landbouw, energietoevoer en toegang tot energie. Er wordt een aanpak op maat voorgesteld. In het volgende meerjarig financieel kader van de EU zullen sommige landen - met name een aantal van de landen die zelf donor zijn geworden - minder of geen steun meer krijgen, maar zullen alternatieve vormen van samenwerking worden voorgesteld. Met deze nieuwe aanpak kan de EU haar kernwaarden veel beter uitdragen en verdedigen, en zich houden aan de

---

¹ COM(2011) 637 definitief.

² COM(2011) 638 definitief.

internationale verbintenissen met de buurlanden, met name de landen die in het toetredingsproces zitten en de landen die zich in een overgangsfase bevinden, maar ook de armste en meest kwetsbare landen.

Het nieuwe beleid omvat ook nog een betere donorcoördinatie, met name van de EU-lidstaten, om overlappingsen te voorkomen en te zorgen voor meer samenhang en impact. De EU geeft voorrang aan sectoren met een grote invloed op armoedebestrijding, zoals bestuur, sociale bescherming, gezondheid, onderwijs, werkgelegenheid, landbouw en energie. Voortaan zal bilaterale hulp aan landen naar ten hoogste drie sectoren gaan³. Vernieuwende instrumenten als de combinatie van subsidies en leningen en het betrekken van de particuliere sector bij een en ander, maken ook deel uit van het nieuwe beleid.

In het licht van de herziening van het externe mandaat van de Europese Investeringsbank gaat de Commissie na of het mogelijk is een EU-platform voor samenwerking en ontwikkeling op te richten om zo tot een efficiënte mix van steun in de externe regio te komen⁴.

Energie zorgt voor terugdringen van armoede

Energie is belangrijk bij armoedebestrijding, voor de vervulling van basisbehoeften als koken, gezondheid, huisvesting, communicatie en fatsoenlijk werk. Energie schept ook handelsmogelijkheden en genereert aldus inkomsten. De EU heeft de afgelopen zeven jaar ongeveer 2 miljard euro subsidies gegeven aan de energiesector in ontwikkelingslanden, waardoor zij op dat vlak een leider is. EU-instrumenten als de ACS-EU-Energiefaciliteit, het Afrika-EU-programma voor hernieuwbare energie en het Infrastructuurtrustfonds EU-Afrika zijn gebruikt voor de financiering van individuele projecten doorheen het Afrikaanse continent. De Commissie wenst de sector nog meer financiering te bieden door de particuliere sector en de ontwikkelingsbanken te betrekken bij toekomstige projecten. De Europese commissaris voor Ontwikkeling maakt deel uit van een groep op hoog niveau over duurzame energie voor iedereen, die is opgericht door VN-secretaris-generaal Ban Ki-Moon en die zoekt naar middelen uit alle sectoren van de maatschappij om programma's inzake energie te financieren. Energie is ook een kernaspect van de agenda voor verandering.

Begrotingssteun - drijvende kracht voor verandering

De mededeling over de *nieuwe aanpak van EU-begrotingssteun*, die werd gepubliceerd samen met de voorstellen voor de *agenda voor verandering* in oktober 2011, maakte dit ontwikkelingsinstrument nog geschikter als drijvende kracht voor verandering. Begrotingssteun omvat beleidsdialoog, financiële transfers naar de rekening van de nationale schatkist van het partnerland, prestatie-evaluatie en capaciteitsopbouw, gebaseerd op partnerschap en wederzijdse verantwoordingsplicht. De nieuwe aanpak moet leiden tot een grotere differentiatie van de begrotingssteunmaatregelen, waardoor de EU beter kan inspelen op de politieke, economische en sociale context van het partnerland. De EU zal meer nadruk leggen op wederzijdse verantwoordingsplicht en de gemeenschappelijke verbintenis op het vlak van mensenrechten, democratie, de rechtsstaat en transparantie en overzichtelijkheid van de begroting.

Een nieuw financieel kader

³ Met een mogelijke uitzondering voor kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten die financiering krijgen vanuit het instrument voor pretoetredingssteun.

⁴ Besluit 1080/2011/EU.

De voorstellen van juni 2011 van de Commissie voor het meerjarig financieel kader voor 2014-2020 waren gebaseerd op de voorstellen voor "Een begroting voor Europa 2020"⁵ waarin de gebieden worden aangehaald waarop de EU een belangrijke rol kan spelen in een wereld waarin de globalisering verder oprukt. De EU blijft de millenniumdoelstellingen nastreven en streeft ernaar in 2015 0,7% van het bruto nationaal inkomen te besteden aan officiële ontwikkelingshulp. Om deze doelstellingen te bereiken werd voorgesteld de financiering voor extern optreden op te trekken van 56,8 miljard euro naar 70 miljard euro en tal van innoverende financiële instrumenten in te zetten (leningen, waarborgen, aandelenfinanciering en mechanismen voor risicodeling) om zo de particuliere investeringen aan te zwengelen en de instellingen in ontvangende landen te versterken. Er werd ook voorgesteld het Europees Ontwikkelingsfonds voor 79 staten in Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan te verhogen, van 23 miljard euro over zes jaar naar 3,3 miljard euro over zeven jaar (prijzen van 2011) en de rechtstreekse financiering ervan door de lidstaten van de EU te behouden.

Gezamenlijke besluitvorming

2011 was het eerste werkjaar van de nieuwe Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) onder het gezag van de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid. In 2011 werkte de EDEO met de diensten van de Commissie aan een gezamenlijke reactie op de crisissituaties in Libië en Tunesië en aan de voorbereiding van voorstellen voor het nieuwe meerjarig financieel kader. Het wereldwijde netwerk van 140 EU-delegaties verricht politieke, diplomatieke en beleidsgebonden werkzaamheden voor de EU en verleent de lidstaten steun via onder meer gezamenlijke verslaggeving. Terwijl sommige nationale diplomatieke diensten hun middelen voornamelijk gebruiken voor nationale prioriteiten, bieden de delegaties een meerwaarde als vertegenwoordigingen van de EU in de wereld. Het is niet de bedoeling de nationale diplomatieke diensten te vervangen, maar wel de beschikbare middelen op de meest efficiënte wijze te gebruiken en de rol van de EU wereldwijd te vergroten.

De Arabische lente – reacties op de zuidelijke buurlanden

In maart 2011 heeft de EU bevestigd de bevolking in het zuidelijke Middellandse Zeegebied te blijven steunen om te komen tot meer respect voor de mensenrechten, meer democratie en een beter leven. Zij bood de zuidelijke buuren in het kader van het Europees Nabuurschapsbeleid een "*Partnerschap voor democratie en gedeelde welvaart*". De EU past hierbij een op stimulansen gebaseerde aanpak toe, waarbij zij de partners steunt die achter de hervormingen staan en waarbij zij een beleidsmatige aanpak koppelt aan een programma voor financiële steun. Op deze manier is in de zuidelijke buurlanden 600 miljoen euro opnieuw toegewezen in het kader van de doelstellingen van het partnerschap: overgang naar democratie, partnerschap met de bevolking en het maatschappelijk middenveld, en duurzame en inclusieve groei.

Uit de EU-begroting wordt voor landen van het Europees nabuurschap 1 miljard euro extra vrijgemaakt om de uitvoering van de nieuwe mededeling "*Inspelen op de veranderingen in onze buurlanden*" (mei 2011) te ondersteunen. De meeste van deze extra middelen (670 miljoen euro) zullen via twee overkoepelende programma's worden verstrekt: het Springprogramma (Support for Partnership Reform and Inclusive Growth) in de zuidelijke nabuurschap (540 miljoen euro voor de periode 2012-2013) en het EaPIC-programma

⁵ COM(2011) 500 definitief.

(Eastern Partnership Integration and Cooperation programme) in de oostelijke nabuurschap (130 miljoen euro voor de periode 2012-2013).

De rest van de aanvullende middelen is voornamelijk toegewezen aan programma's voor het hoger onderwijs (Tempus, Erasmus Mundus, enz.) en aan steun voor maatschappelijke organisaties en niet-overheidsactoren. In zowel de oostelijke als de zuidelijke nabuurschap werd een faciliteit voor het maatschappelijk middenveld opgezet om de hervormingen te ondersteunen en de publieke verantwoordingsplicht te vergroten, met een budget van 26,4 miljoen euro voor 2011. Als reactie op de Arabische lente werd ook ISMED ("Investment Security in the Mediterranean Region") voorbereid, een ander programma om investeerders in het Middellandse-Zeegebied zekerheid te geven.

Wereldwijd

Om in 2011 haar banden wereldwijd aan te halen heeft de EU haar bestaande gamma aan samenwerkings-, handels- en associatieovereenkomsten en gespecialiseerde instrumenten gebruikt en uitgediept.

Na de onafhankelijkheid van Zuid-Sudan in juli 2011 werd in Juba, Zuid-Sudan, een nieuwe EU-delegatie geopend. EU-lidstaten en de Commissie spraken af de coördinatie en samenhang van de hulp te verbeteren met een gezamenlijke programmering van 800 miljoen euro middelen in één strategiedocument voor de periode 2011-2013, waarin de nadruk wordt gelegd op gezondheid, onderwijs, plattelandsontwikkeling, de rechtsstaat en betere toegang tot water en sanitaire voorzieningen. Daarvan is 200 miljoen euro afkomstig uit het EOF.

De gebeurtenissen in Noord-Afrika hadden gevolgen op de korte termijn maar wellicht ook op langere termijn voor de zuidelijke burens in de regio, met name in de Sahel en de aangrenzende landen. Met haar stabiliteitsinstrument reageert de EU op verzoeken om onmiddellijke steun voor de stabilisatie-inspanningen in de regio, met inbegrip van het aanpakken van de behoeften op het vlak van inkomsten en de daarmee samenhangende behoeften van terugkerende migranten (met name van Libië) en anderen. De "EU-strategie voor de veiligheid en de ontwikkeling in de Sahel" pakt de langetermijngevolgen aan op het vlak van veiligheid en ontwikkeling in de regio. Een budget van om te beginnen 150 miljoen euro werd verdeeld tussen Mali, Mauritanië en Niger voor activiteiten op het vlak van ontwikkeling en bestuur, met inbegrip van de versterking van de rechtsstelsels. De regio blijft kampen met meerdere onderling samenhangende problemen: extreme armoede, de gevolgen van klimaatverandering, veelvuldige voedselcrisisen, snelle bevolkingstoename, kwetsbaar bestuur, corruptie, onopgeloste interne spanningen, kans op gewelddadig extremisme en radicalisering, illegale handel en terrorismegerelateerde veiligheidsproblemen.

Voedselcrisisen in de Hoorn van Afrika waren een van de grootste problemen in de regio in 2011. De EU gaf bijkomende middelen aan Ethiopië (13,75 miljoen euro), Djibouti (ongeveer 4,5 miljoen euro) en Somalië (25 miljoen euro). In november 2011 werd een nieuw strategisch kader voor de Hoorn van Afrika aangenomen, dat onder meer de benoeming inhoudt van de allereerste EU-vertegenwoordiger voor de Hoorn van Afrika, die in eerste instantie aandacht besteedt aan Somalië en de ongebreidelde piraterij in de regio. De EU heeft ook haar steun aan Ivoorkust opgevoerd, met 125 miljoen euro hulp om de nieuwe regering van president Alassane Ouattara te helpen economische en politieke stabiliteit te laten terugkeren. Er werd ook vooruitgang geboekt met de uitvoering van het tweede actieplan van de gemeenschappelijke strategie Afrika-EU en de acht thematische partnerschappen. Het Platform Afrika-EU voor dialoog over goed bestuur en mensenrechten heeft voorstellen

gedaan over het beheer van natuurlijke hulpbronnen tijdens en na een conflict, en steun verleend aan recente EU-maatregelen voor meer transparantie over de activiteiten van Europese ondernemingen die actief zijn in de winningsindustrie of de bosbouw in Afrika.

In 2011 ging veel aandacht naar de oostelijke buurlanden, waarvoor de EU een partner is, een katalysator voor de hervormingen en een aantrekkingspool voor economische mogelijkheden. Op de tweede top van het oostelijk partnerschap in Warschau op 29 en 30 september 2011 hebben de EU en haar oostelijke buurlanden hun banden vernieuwd en heeft de EU voor de periode 2012-2013 130 miljoen euro extra middelen toegezegd voor de partnerlanden die hervormingen willen doorvoeren. Op een internationale conferentie in Oekraïne naar aanleiding van de 25e verjaardag van het nucleaire ongeval in Tsjernobyl werd nog eens 550 miljoen euro extra vrijgemaakt voor het programma om een nieuwe en veilige ommanteling te bouwen en de bevolking en het milieu te beschermen tegen de beschadigde reactor 4 van Tsjernobyl. De EU kende 110 miljoen euro extra toe in het kader van haar instrument voor samenwerking op het gebied van nucleaire veiligheid.

Voor Centraal-Azië is de EU niet alleen een nauwe politieke bondgenoot en vertrouwde partner in het moeilijke overgangsproces, maar biedt de EU ook economische opportuniteiten. Op de vergadering van de ministers van buitenlandse zaken van de EU en Centraal-Azië in Tashkent op 7 april 2011 hebben beide partners zich opnieuw geëngageerd voor de doelstellingen en de uitvoering van de EU-strategie voor Centraal-Azië, met extra middelen om in de periode 2012-2013 cruciale politieke en sociaal-economische hervormingen door te voeren.

De topconferentie EU-Latijns-Amerika/Caraïben in mei 2010 heeft gezorgd voor sterkere politieke betrekkingen met de regio Latijns-Amerika/Caraïben (LAC). Met Centraal-Amerika werd de allereerste associatieovereenkomst tussen regio's gesloten en met Colombia en Peru gingen onderhandelingen van start voor een meerpartijen-handelsovereenkomst. Er werden ook vorderingen gemaakt met de onderhandelingen tussen de EU en Mercosur, de Zuid-Amerikaanse gemeenschappelijke markt, over een associatieovereenkomst. In november 2011 werd het in 2011 geopende hoofdkantoor van de stichting EU-LAC in Hamburg, Duitsland, ingehuldigd.

De EU heeft ook haar betrekkingen met de ASEAN, de Associatie van Zuidoost-Aziatische staten, versterkt en de bilaterale banden met de tien leden ervan aangehaald via de onderhandeling en uitvoering van bilaterale partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomsten en vrijhandelsakkoorden. Een uiterst geslaagd door de EU gefinancierd project voor de gehele Aziatische regio is *Switch Asia*, een programma dat meerdere gebieden bestrijkt en waarmee duurzame productie en consumptie wordt gestimuleerd via de financiering van tal van kleinere projecten over het hele continent. Het draagt op die manier bij tot armoedebestrijding en betere levenskwaliteit (millenniumdoelstellingen 1 en 7) en stimuleert de groene economie.

In het Caribische gebied kregen heel wat initiatieven uit 2010 een vervolg. Een definitief ontwerp van de gezamenlijke strategie EU-Caribisch gebied, die in 2010 op de EU-Cariforumtop werd besproken, werd voorbereid om door de instellingen te worden behandeld, en wordt naar verwachting in de loop van 2012 voorgesteld. Er werd vooruitgang geboekt met de uitvoering van de Economische Partnerschapsovereenkomst tussen Cariforum en de EU. Het EOF-comité keurde het langverwachte Infrastructuurtrustfonds voor het Caribische gebied goed in de vorm van een investeringsfaciliteit voor het Caribische gebied die in 2012 moet worden gelanceerd.

De klimaatverandering vormt de allergrootste bedreiging voor het gebied van de Stille Oceaan en hindert de mogelijkheid om de millenniumdoelstellingen te verwezenlijken. Na het EU-Stille-Oceaan-initiatief van december 2010 over klimaatverandering heeft de EU-commissaris voor ontwikkeling tijdens een regionale conferentie op hoog niveau (Vanuatu, maart 2011) de ministers uit het gebied ontmoet. Uit deze ontmoeting vloeide een sterk engagement voort voor zeer doeltreffende ontwikkelingssamenwerking gericht op klimaatverandering, armoedebestrijding, mensenrechten, democratie, gendergelijkheid en het bereiken van alle millenniumdoelstellingen. In 2012 stellen de Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger naar verwachting een gezamenlijke mededeling "Naar een hernieuwd partnerschap voor ontwikkeling tussen de EU en het Stille Oceaangebied" voor.

Ook in de loop van 2011 bleef de EU een voortrekkersrol spelen in de wereldwijde strijd tegen klimaatverandering en stuurde zij aan op vooruitgang in internationale klimaatonderhandelingen. De EU deed haar belofte gestand om voor snelstartfinanciering te zorgen en schroefde haar klimaatdiplomatieke activiteiten op in de aanloop naar de VN-klimaatconferentie in Durban, Zuid-Afrika, in november 2011.

Waterprojecten

Tussen 2004 en 2012 werden 272 projecten gefinancierd met middelen van de ACS-EU-waterfaciliteit die door de EU werd ingesteld ter verbetering van de watertoevoer, de hygiëne, de sanitaire voorzieningen en het waterbeheer in de landen van Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan (ACS). De faciliteit kreeg oorspronkelijk 700 miljoen euro van de EU en 12 miljoen euro van de Spaanse regering.

Met het bredere waterinitiatief van de Europese Unie dat in 2002 werd gelanceerd worden nog uit diverse bronnen middelen gezocht voor water en sanitaire voorzieningen. Sinds 2004 heeft de EU al ruim 32 miljoen mensen geholpen met een betere toegang tot watertoevoer, en meer dan 9 miljoen mensen sanitaire voorzieningen geboden. De EU blijft voortbouwen op de verwezenlijkingen van het EU-waterinitiatief en de ACS-EU-waterfaciliteit om de internationale samenwerking te ondersteunen en een innoverende aanpak te stimuleren om het verband te versterken tussen water en andere sectoren als landbouw en energie.

In de agenda voor verandering benadrukte de Commissie dat nieuw beleid de ongelijkheid moet aanpakken en met name arme mensen betere toegang moet bieden tot land, water en energie, zonder daarbij het milieu te schaden. Voor activiteiten in verband met water en sanitaire voorzieningen is tussen 2003 en 2010 ongeveer 3 miljard euro vrijgemaakt. In die periode is de ontwikkelingshulp van de EU voor water en sanitaire voorzieningen zowat verdriedubbeld.

De millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling verwezenlijken

In het jaarverslag 2011 wordt gedetailleerd uiteengezet hoe EU-projecten en -programma's bijdragen aan de verwezenlijking van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling in de continenten en regio's. De EU heeft programma's opgezet en specifieke instrumenten ontwikkeld om de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling haalbaarder te maken, met inbegrip van de doelstellingen met de meeste achterstand, kindersterfte en kraambedsterfte. Eind 2011 werd het eerste deel van het EU-initiatief van 1 miljard euro voor de millenniumdoelen, dat in september 2010 werd gelanceerd, goedgekeurd. Dat is gericht op de landen die bij het streven naar de doelstellingen het verst achterop liggen. Met de EU-voedselvoorziening zijn voedselzekerheid en voeding verbeterd. Eind 2011 waren met deze EU-

faciliteit van 1 miljard euro 134 projecten gefinancierd die werden uitgevoerd door ngo's en EU-lidstaten, 69 projecten uitgevoerd door internationale organisaties, drie regionale projecten en tien begrotingssteunmaatregelen.

De agenda voor verandering plaatst ook duurzame landbouw, voedselzekerheid en voeding hoog op de agenda voor EU-ontwikkelingssamenwerking. Om landen te helpen de derde millenniumontwikkelingsdoelstelling, gendergelijkheid, te bereiken, werden via het thematisch EU-programma "Investeren in mensen" in 2011 twee grote gendergelijkheidsinitiatieven gefinancierd: een zodat vrouwen zelf de regie kunnen voeren op politiek, sociaal en economisch gebied en een nieuw programma van de Verenigde Naties voor een grotere verantwoordingsplicht inzake de financiering van gendergelijkheid.

Meer mensenrechten en beter bestuur

In 2011 heeft de EU van haar externe instrumenten en beleid gebruik gemaakt om de mensenrechten en goed bestuur te stimuleren en te beschermen, en om genderongelijkheid te bestrijden. In december 2011 stelden de Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger een gezamenlijke mededeling voor over "Een centrale plaats voor mensenrechten en democratie in het externe optreden van de EU - voor een meer doeltreffende aanpak"⁶. De EU-aanpak inzake mensenrechten wordt daarin bevestigd, maar tegelijk wordt gestreefd naar een aanpak om maat en aangepast aan de plaatselijke omstandigheden bij het ijveren voor de mensenrechten, en wordt nagegaan hoe het collectieve gewicht van de EU kan worden gebruikt. In het kader van de voorstellen voor een nieuw meerjarig financieel kader wordt het Europees instrument voor democratie en mensenrechten versterkt en wordt een voorstel gedaan om het maatschappelijk middenveld overal ter wereld te ondersteunen.

Een omzichtige aanpak van genitale verminking

De EU heeft in samenwerking met Unicef, het Kinderfonds van de Verenigde Naties, aanzienlijke resultaten geboekt bij het verminderen van het aantal vrouwenbesnijdenissen en kinderhuwelijken, die de levens van zoveel meisjes beïnvloeden. Het programma wordt uitgevoerd door Unicef en kreeg in de periode 2008-2012 in totaal 3 991 000 euro EU-middelen. Het werd toegespitst op Egypte, Eritrea, Ethiopië, Senegal, Sudan en India, en was erop gericht de maatschappelijke normen en attitudes te veranderen door in plattelandsgemeenschappen aan de basis vorming en besprekingen te organiseren over deze gevoelige onderwerpen, met gerespecteerde gemeenschapsleiders als tussenpersoon. Dankzij deze omzichtige aanpak wordt Senegal het eerste land ter wereld dat zal verklaren de traditionele praktijk niet langer toe te passen.

Vooruitblik

Met de agenda voor verandering en de bijhorende voorstellen voor begrotingssteun wordt het externe en ontwikkelingsbeleid van de EU aangepast aan de problemen in een snel veranderende wereld. In de vernieuwde agenda ligt de nadruk voor ontwikkelingssamenwerking op steun voor mensenrechten, democratie, goed bestuur en inclusieve en duurzame groei. Duurzame landbouw, voedselzekerheid, duurzame energie, de particuliere sector naar voren schuiven als ontwikkelingspartner, fatsoenlijk werk en socialebeschermingsniveaus zijn op dit vlak belangrijk.

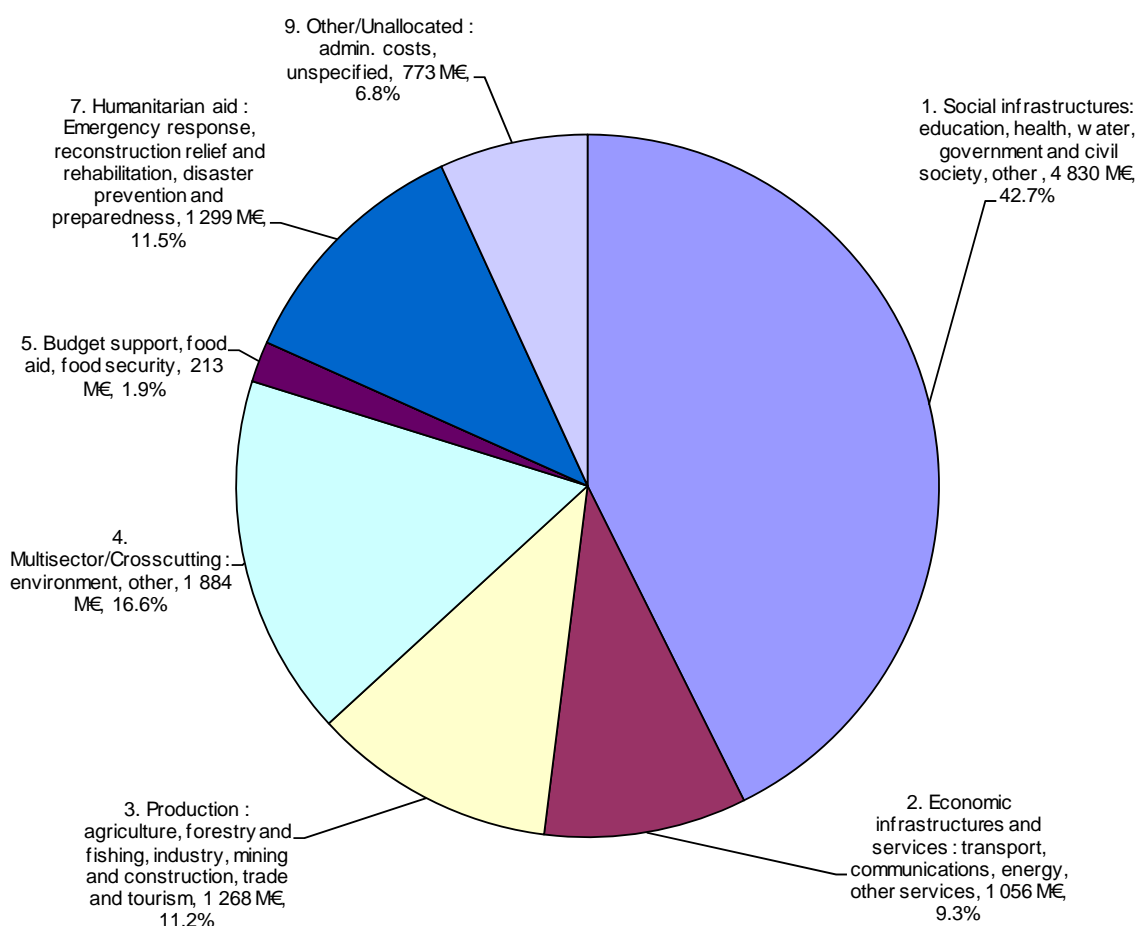
⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0886:FIN:NL:PDF>

De EU kan haar instrumenten nog verbeteren om duurzame veranderingen in samenlevingen in de overgang te ondersteunen op een wijze die is aangepast aan en rekening houdt met hun situatie en behoeften. Landen met lage inkomens zijn kwetsbaarder bij externe schokken. Om hun weerstand te verhogen werd in de gezamenlijke mededelingen van 2011 voorgesteld meer nadruk te leggen op binnenlandse opbrengsten, sterkere sociale vangnetten, efficiëntere besteding van overheidsgeld en maatregelen om de economieën te diversifiëren. Het zal evenwel nog een tijd duren voordat de positieve effecten van dit beleid merkbaar worden. De Commissie bekijkt ook of innoverende projecten als Spring in andere gebieden van de wereld kunnen worden toegepast.

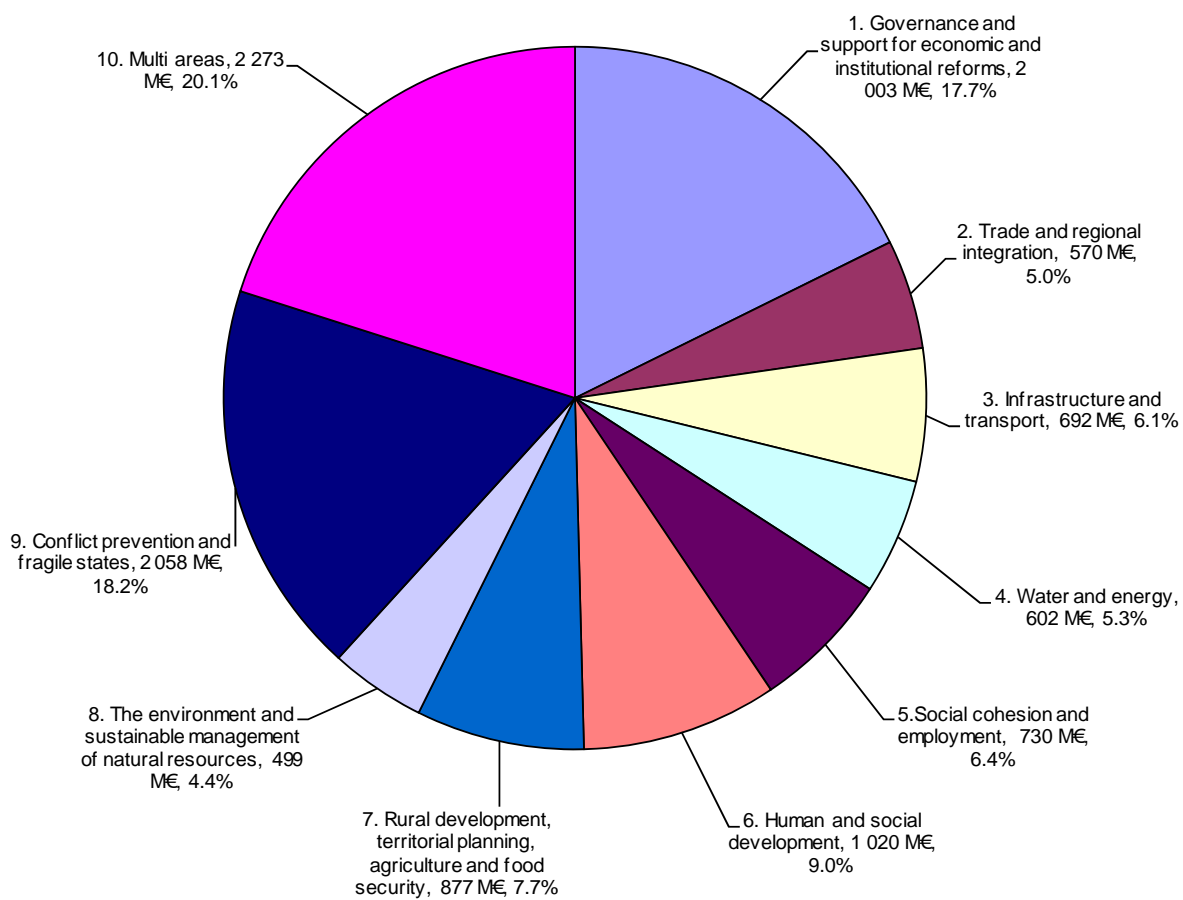
Kortetermijnmechanismen zijn nodig om de ontwikkelingslanden te helpen om te reageren op de economische en financiële gevolgen van externe schokken. Om extra schokabsorberende mechanismen te ontwikkelen kan de Commissie voortbouwen op haar ervaring met de tenuitvoerlegging van het FLEX-instrument, de voedsel­faciliteit en het V-FLEX-instrument (Kwetsbaarheid-FLEX) voor landen in een economische neergang. Het bereiken van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling en het daaropvolgende kader blijven een hoofdzaak in 2012 in het licht van de herziening van de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling in 2013.

Table 1: Sectoral Breakdown

Commitments 2011 in € million
 ODA resources managed by European Commission

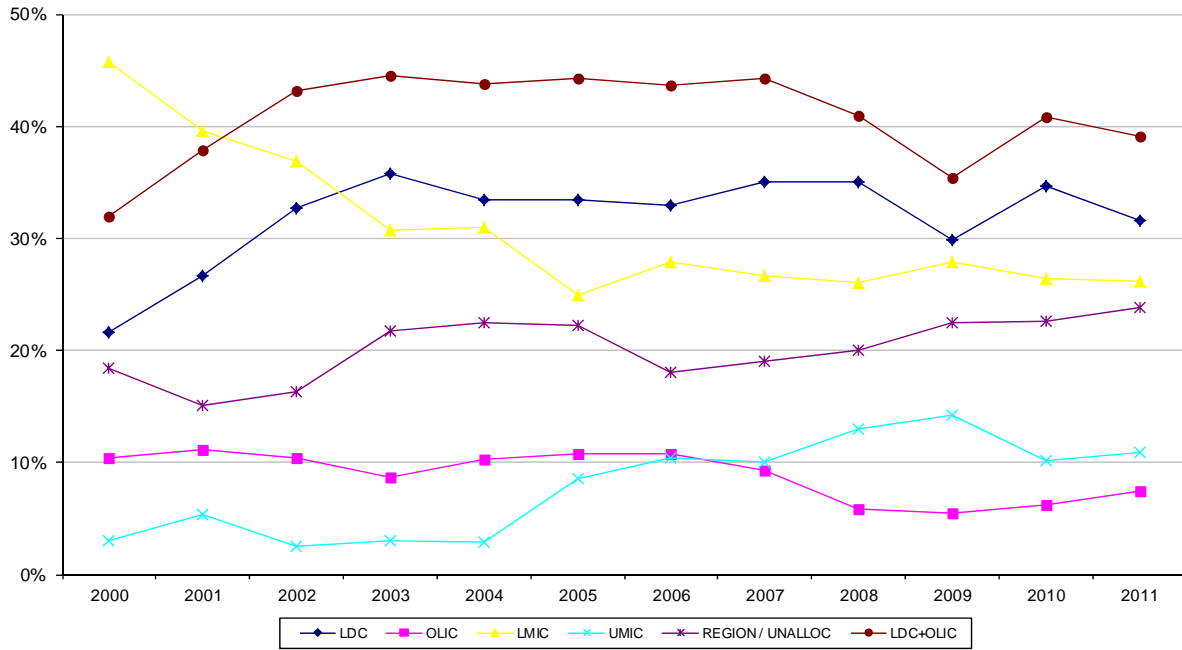
Table 2: European Consensus: Areas relating to EU development cooperation

Commitments 2011 in € million
 ODA resources managed by European Commission

Table 3a: 2000-2011 Poverty focus

Disbursements

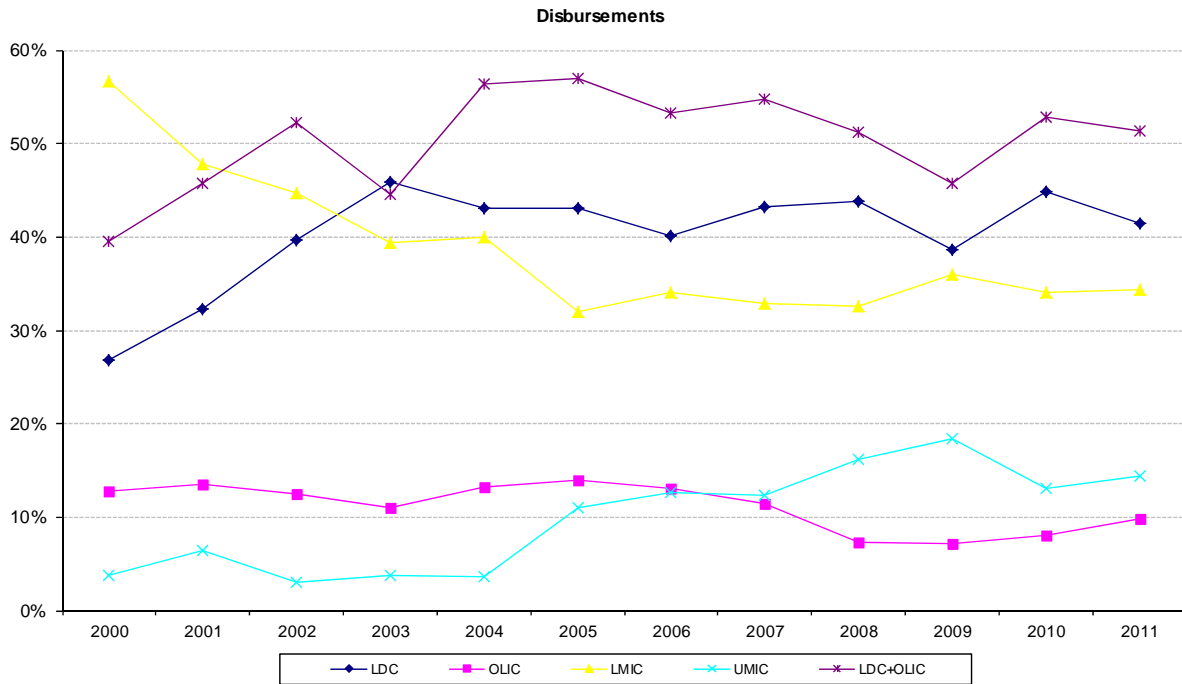

LDC : Least Developed Countries
 OLIC : Other Low Income Countries
 LMIC : Lower Middle Income Countries
 UMIC : Upper Middle Income Countries
 REGION / UNALLOC : Regional Programmes and Unallocated

Region/Unalloc.programmes benefit also to poorest countries LDC+OLIC.

In the new OECD/DAC list, which took effect in 2008, a number of OLICs have been reclassified as LMICs: Cameroon, Cape Verde, India, Republic of Moldova, Mongolia, Nicaragua, and Republic of Congo.

Table 3b: 2000-2011 Poverty focus

LDC : Least Developed Countries
 OLIC : Other Low Income Countries
 LMIC : Lower Middle Income Countries
 UMIC : Upper Middle Income Countries

In order to harmonize the presentation of this index with other donors, this index has also been calculated without taking into account regional and unallocated projects.

In the new OECD/DAC list, which took effect in 2008, a number of OLICs have been reclassified as LMICs: Cameroon, Cape Verde, India, Republic of Moldova, Mongolia, Nicaragua, and Republic of Congo.